

Kommunrevisionen informerar

Förstudie: Hantering av korttidsboenden inom äldre- och vårdnämnden

Förstudiens inriktning

Vi har genomfört en förstudie för att kartlägga hur äldre- och vårdnämnden i Umeå kommun hanterar verksamheten kring korttidsboenden. Syftet har varit att skapa ett faktabaserat underlag inför eventuellt beslut om fördjupad granskning av området. Kartläggningen omfattar bland annat nuvarande organisation, styrning, omfattning och behov av korttidsplatser samt de arbetssätt och rutiner som tillämpas.

Kartläggningen har genomförts genom genomgång av relevanta dokument och nämndens protokoll samt muntliga avstämningar med ansvariga tjänstepersoner. Förstudien avser äldre- och vårdnämndens ansvar enligt reglemente och omfattar verksamheten under år 2025.

Resultat

Förstudien visar att styrningen inom nämnden är splittrad. Det råder tydliga riktlinjer för vikten av vård i ordinärt boende, där korttidsverksamheten ska stödja detta genom att främja effektiv rehabilitering. Den politiska styrningen av korttidsverksamheten grundar sig på ett lokalförsörjningsdirektiv från 2019.

Det finns en gemensam förståelse inom verksamheten om att rehabiliterande insatser ska prägla arbetet på korttidsboenden, men det saknas enighet om hur detta ska omsättas i praktiken. Region och nämnd har heller inte en samsyn kring korttidsverksamhetens övergripande syfte.

Flera initiativ har genomförts för att stärka rehabiliteringsarbetet, men effekterna har varit begränsade. Vår uppfattning är att det är nödvändigt att ha en helhetsstrategi för korttidsverksamheten där även ordinärt och särskilt boende inkluderas.

Kompetensen inom korttidsverksamheten är relativt hög, både bland omsorgspersonal och bland hälso- och sjukvårdspersonal.

Det finns en vedertagen uppfattning om att kommunens korttidsverksamhet är omfattande, och enligt offentlig statistik ligger omfattningen på en genomsnittlig eller något högre nivå jämfört med liknande kommuner. Enligt vår uppfattning är den offentliga statistiken dock inte tillräckligt detaljerad för att ge en helt säker bild.

Behovet av platser på korttidsboenden uppges i nuläget vara stort, vilket styrks av statistik som visar på en genomsnittlig belägningsgrad om 95 % under perioden januari-september 2025.

Mer än en tredjedel av platserna upptas av personer som inväntar verkställighet av beslut om särskilda boenden, vilket enligt vår uppfattning begränsar möjligheten att skapa en rehabiliterande kultur på korttidsboendena.

Mot bakgrund av våra iakttagelser ser vi i huvudsak följande risker som underlag till de förtroendevaldas risk- och väsentlighetsanalys:

- Risk för bristande styrning som leder till avsaknad av ett gemensamt synsätt och i förlängningen till att mål och strategier inte verkställs inom korttidsverksamheten
- Risk för att styrningen inom hemtjänst och särskilda boenden skapar ogynnsamma förutsättningar att verkställa det rehabiliterande arbetssättet inom korttidsverksamheten

EY:s rapport "Förstudie: Hantering av korttidsboenden inom äldre- och vårdnämnden 2025. För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, ewa.miller@umea.se